

Список використаних джерел:

4. Управление формированием капитала / [И. А. Бланк.] – К.: Ника-Центр, 2010. – 512 с.
5. Вплив структури капіталу на фінансову стійкість підприємства / [О.С. Патута, К.Є. Пришко] // Економіка та суспільство. – 2016. – № 2. – С. 323–327.
6. Державна служба статистики України. Власний капітал підприємств за видами економічної діяльності, Поточні зобов'язання і забезпечення підприємств за видами економічної діяльності / [Електронний ресурс] – Режим доступу: - www.ukrstat.gov.ua/
7. Інноваційний розвиток корпоративних фінансів [Електронне видання]: тенденції та перспективи : монографія / [Терещенко О.О., Бабяк Н.Д., Іващенко А.І. та ін.]; за заг. ред. д.е.н., проф. О. Терещенка. – Київ : КНЕУ, 2017. – 495

УДК 336.77.067:005.334

Кульчицька Є. В.,

студентка факультету фінансів, 3 курсу

Науковий керівник - Зінкевич Т. О.,

к.е.н., доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Сек'юритизація як механізм мінімізації кредитного ризику

Головною цілю сучасної банківської системи є мінімізувати ту велику кількість ризиків, в якій вони зараз перебувають. Банки піддаються впливу макро- і мікроекономічних факторів. З даним рівнем інфляції (7,4%) нам потрібно шукати шляхи збереження фінансового стану, які не потребують додаткової емісії грошей. Тобто потрібен механізм управління ризиками, суть якого у тому, щоб ефективно використовувати наявні грошові ресурси.

У своїй роботі я пропоную розглянути такий механізм як сек'юритизація активів. Даний метод не надто поширений в Україні, хоча провідні держави вже давно й активно використовують цей метод.

Сек'юритизація активів (securitization of assets) – спосіб трансформування боргових зобов'язань банку у ліквідні інструменти ринку капіталів шляхом випуску боргових цінних паперів, забезпечених пулом однорідних активів. Даним пулом можуть бути, наприклад, споживчі та іпотечні кредити. Метою сек'юритизація активів. є перерозподіл ризиків шляхом трансформації активів банку в цінні папери на основі рефінансування [1]. Тобто банки можуть перетворювати неринкові активи (банківський кредит) у ринкові (цінні папери) та отримувати з цього такі переваги: 1) диверсифікація джерела залучення коштів; 2) зниження рівня кредитного ризику, за рахунок перекладання його на ширше коло інвесторів — власників цінних паперів, розміщених на основі сек'юритизації, 3) менші витрати на залучення капіталу, за рахунок того, що кредитний рейтинг може бути значно вищий, ніж рейтинг емітента.

У світі найбільш розповсюджена сек'юритизація іпотечних активів. Початківцем використання даного методу є США і дана країна тримає першість у застосуванні даного методу. У 2017 році обсяг сек'юритизованих іпотечних активів у ній становить 305,1 млрд. євро. Даний показник у Європі за цей самий період істотно менший — 32,1 млрд. євро. Якщо зазначати у відносних показниках, то частка США становить 90,5%, а Європи лише 9,5. Але серед європейських країн, які зазначаються після США є Іспанія (10,2 млрд. євро), Італія (9,4 млрд. євро) та Британія (5,2 млрд. євро) [3]. На другому місці після сек'юритизації іпотечних кредитів знаходиться випуск забезпечених цінних паперів, але варто відмітити, що різниця між іпотечним забезпеченням та цінними паперами вагома. Так, у 2017 році у США їх об'єм сягав 48,7 млрд. євро, а в Європі — 22,6 млрд. євро, зокрема серед європейських держав у Британії — 8, Італія — 7,1, Німеччина — 2,9, Франція — 1,7 млрд. євро [3].

Для того, щоб визначити, чи доцільно даний метод розвивати в Україні пропоную для початку визначити розмір іпотечного ринку.

Таблиця 1

Співвідношення іпотечних кредитів та ВВП за 2014-2018 рр.

Рік	Обсяг іпотечних кредитів, млн. грн.	ВВП, млн. грн.	Частка іпотечний кредитів у структурі ВВП
2014	72 156	1566728	4,61%
2015	60 215	1 979458	3,04%
2016	60 265	2383182	2,53%
2017	44 421	2 982920	1,49%
2018	45 508	807322	5,64%

Джерело: складено автором на основі [1-2]

За даними табл. 1 можна зробити висновок, що іпотечне кредитування не надто розвинуте в нашій країні. Також характерним для ринку кредитного інвестування є тенденція до зниження. Отже, сек'юритизація іпотечного кредитування не принесе суттєвого результату. Тому пропоную також розглянути стан споживчого кредитування в Україні.

Таблиця 2

Динаміка споживчого кредитування за 2014-2018 рр.

Рік	Обсяг споживчих кредитів. грн.	Темп росту.
2014	211 215,00	1,09
2015	174 869,00	0,83
2016	163 333,00	0,93
2017	179 063,00	1,10
2018	205 346,00	1,15

Джерело: складено автором на основі [1]

Табл. 2 показує, що обсяг споживчого кредитування щороку зростає. Варто зазначити, що дані у таблиці за 2018 рік хоча і показані тільки до жовтня, проте темпу росту з попереднім роком вже складає 1,15. Тобто у

даному випадку можна було б застосовувати сек'юритизацію. Прикладом застосування даного методу в Україні є проведена у 2007 році перша операція з сек'юритизації іпотечних кредитів Приват Банку на суму 180 млн. доларів США, іпотечний пул був проданий спеціально створеній іноземній іпотечній компанії Ukraine Mortgage Loan Finance No.1

Але окрім переваг слід зазначити й недоліки цього механізму. Щодо сек'юритизації іпотечних активів, то у 2007 році під час великої економічної кризи, країни, які застосували цей метод значно постраждали. Наступна проблема полягає у рейтингових компаніях, а саме у тому, що вони здійснюють оцінку об'єкту застави, а не боржника, адже круговорот капіталу, які відбувається в процесі сек'юритизації значно залежить від фінансового стану позичальника. Якщо банки здійснюють кредитування осіб з нестабільним джерелом доходу, то, звичайно, що це негативно впливатиме на діяльність усіх суб'єктів операції.

Для активізації сек'юритизації слід для початку розв'язати проблеми на фінансовому ринку, а саме у збільшені кількості ліквідних фінансових інструментів. Далі потрібно розробити єдиний стандарт формування пулів. Також значно гальмує запровадження даного механізму низький кредитний рейтинг України. За даними Fitch Ratings у 2018 році він становить В-, тобто високо спекулятивний. Але дані заходи слід проводити з урахуванням потреб і можливостей ринку.

Список використаних джерел:

1. Національний банк України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>.
2. Державна служба статистики [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Securitisation Data Report [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.sifma.org/>.